

?Tota pedra fa paret

Resseguint el passat agrícola i industrial de la ciutat i la comarca a partir de diferents reportatges, hem anat desgranant moltes realitats i hem documentat vestigis de l'activitat quotidiana i econòmica dels nostres avantpassats. Moltes es conserven, amb millor o pitjor estat, a la trama urbana de Manresa o a l'antiga perifèria, però n'hi ha moltes a l'anella verda, el terme i el conjunt del Pla de Bages, que ens connecten amb l'anar i venir de persones i productes conreats a l'àrea d'influència de la ciutat des de fa centúries.

Il·lustració: Jaume Gubianas i Carles Claret.

Així, explicàvem el febrer de 2017, el 1860, la vinya ocupava el 22,1% de l'extensió total de la comarca, un 63,5% dels conreus. I, a finals del segle XIX, abans de l'arribada de la fil·loxera, el Bages era la zona que més vi produïa del país. La petja d'aquest període, a banda de la recuperació de la producció vitivinícola les últimes tres dècades, encara es conserva. Queda reflectida mitjançant construccions amb la tècnica de pedra seca, antiquíssima, amb una llarga tradició a casa nostra des de l'època romana i de la qual, últimament s'està potenciant l'estudi, la divulgació i la recuperació amb programes impulsats des de l'Escola Agrària i amb programes ocupacionals com el coordinat per Càritas. L'objectiu és fer reviure oficis manuals i imprescindibles en altres temps com el de marger, mentre es reconstrueixen i etiqueten els exemples més esplendorosos i visibles que ens trobem en qualsevol ruta a peu o amb bicicleta, resseguint el camí ignasià, que agafa volada amb la cita de 2022, o simplement arran de visites de caràcter enològic o recreatiu.

Les construccions i les divisions agrícoles de pedra seca són un signe inequívoc de la quotidianitat d'altres temps i del paisatge del treball agrícola i forestal, cristal·litzat amb marges i barraques,

però també amb petites meravelles d'enginyeria ancestral com camins empedrats, tines, pous o colomars, erigits en un territori on, abans de l'arribada de la Séquia, la recollida de l'aigua i la canalització per al rec eren complicades i l'explotació de la vinya i l'olivera eren predominants. Ens reconnecten amb el nostre passat preindustrial i esdevenen un patrimoni que cal protegir i tenir ben inventariat per part de l'administració, els agents naturals i turístics i, en últim terme, la ciutadania. Tenir garantida aquesta part, alhora, és un excel·lent basa per incorporar-la com a actius que atorguen un valor afegit als potencials visitants de Manresa, el seu entorn i, en últim terme, potencien l'interès d'autòctons i forasters per la història local. Una petita joia que mereix tota la divulgació que es pugui i la consegüent explotació des del vessant turístic. La pedra seca revela l'autenticitat del territori, embelleix l'entorn natural davant de l'afany constructiu depredador de l'espai natural i dona sentit a les activitats destinades a cohesionar el territori, tant des del vessant cultural com econòmic i mediambiental. Una peça més del catàleg per *vendre* Manresa al món i la constatació que, talment com en qualsevol construcció, tota pedra fa paret.

[despiece]Aquest és l'Editorial de la revista El Pou de la gallina de setembre de 2021. En la mateixa revista, ja disponible als quioscos i llibreries de Manresa, s'hi pot llegir el reportatge "La recuperació del patrimoni manresà de pedra seca" de Jaume Puig i Ibáñez.

LA RECUPERACIÓ DEL PATRIMONI DE PEDRA SECA

[/despiece]